

Budapestre vonatkozó ujságcikkek

Szerző:

Mauks Ernő

Cím:

Kis Krónika a hajdani Pestről

Forrás:

Ujság

(Hely)

(Idő)

(Köt. v. füz.)

(Oldal)

Osztályozás

Tárgy

308

Hely

Idő

"1860"

Személy

Hely

16 Kis krónika a hajdani Pestről

Nyolcvankét évvel ezelőtt Pesten, a tavasz folyamán egymást követte a sok bál, a lapok nem győzik eléggé dicsérni a csodás „virágkerti remekeit”. Az idény delelője a lóversenyek idejére esett. Ez akkoriban három versenynapból állott, amelyeket az azévi késői pünkösdi előtti hétre tűztek ki, június 5., 7. és 9-re. Egyenakkor vásár és gazdasági kiállítás is volt s a krónika szerint „fővárosunkat egészen ellepték az ország minden részeiből érkezett vendégek. Fogadóinkban, utcákon s közterületeken a szokottnál nagyobb zaj és tolongás van, csak a színházban látható még egy kis csendélet”.

A lóversenyeket megelőző napon, június 4-én Ercsiben „ekeverseny”-t tartottak gróf Károlyi György elnökelete alatt, melyre — a lapok szerint — „fényes vendégkoszoru gyűlt egybe s az eredmény igen jól ütött ki”. A versenyt 600 peritűkes lakoma követte a zöldben, melynek költségét a nagy mecénás, báró Sina Simon viselte.

A nagy lófuttatások

Borongás, esős időt hozott az első lóversenynap, de ennek dacára nagy közönség volt jelen. Őt versenyt futottak ezen a napon, hatodiknak a mező gazdáik versenyét. A gróf Kinsky Oktáv 500 forintos díját megnyerte, gróf Kinsky Oktávnak „Mary O'Moor” nevű 3 éves pejlova nyerte

herceg Esterházy Pál „Ozora” nevű 3 éves sárga ménje ellen. Az első császárdíj 1000 aranyát gróf Hunyady József 5 éves, Agitation, vitte el, második gróf Zichy Aladár Basi-Bozuk-ja. E futás eredménye — a lapok szerint — váratlan volt s „legnagyobb érdekekkel kísértettel”, a nyertes ló zajos tapsokat kapott.

Az egyesült nemzeti díj 400 aranyát 30 arany értékű serlegben gróf Almássy György „Ármin”-ja nyerte, gróf Wenckheim Rudolf „Doboz” lovával szemben, az ostordíjjal kapcsolatos vadászversenyt gróf Szapáry Iván „Alborack”-ja, végül az ezüstbillikomba foglalt 200 aranyas Pesti díjat, mely ezuttal először lüzetett ki, gróf Almássy György „Megyer”-je, második gróf Batthyány István „Conflower”-je. Ez utóbbi díjat „több pestvárosi lakos” három évre alapította, de olvassuk, hogy a pesti bérkocsis-céh is 10 forintot írt alá a célra. A mezői gazdák versenyét Berta János és Biró József somogyi és Györfly József kecskeméti lakosok lovai nyerték.

A második versenynapon is — az 500 forintos Esterházy-díjat kivéve — minden díjat magyar urak lovai nyerték el.

A harmadik s utolsó versenynapon kedvezett az idő s igen nagy volt a látogatottság. Hat versenyt futottak. A Batthyány-Hunyady-díj 200 aranyát holtversenyben nyerte gróf

Zichy Aladár „Basi-Bozuk”-ja és gróf Henckel „Kate Tulloch”-ja. Akkor szokás szerint döntőversenynek kellett volna következnie, de minthogy az érdekeltek a díjon megosztottak, ez elmaradt. A második Császárdíj 600 aranyát gróf Teleki Domonkos „Rhadamans” nevű lova nyerte. Az eredmény az utolsó másodpercig bizonytalan volt a futásnál. A Széchenyi-díj 100 aranyát gróf Henckel „Sobiesky”-je, a Sina-díjat gróf Kinsky „Inherites”-je, a Nákó-díjat herceg Liechtenstein „Stella”-ja nyerte. A Sándor-díj „ugrató verseny” volt, négy akadállyal, díja egy 100 arany értékű billikom a felirat-
tal:

„Bátran előre, lovag, hol
Utad nincsen, ugorj át!”

Győztes lett gróf Henckel „Kate Tulloch”-ja.

A lóverseny legnagyobb érdeme — írja az akkori tudósító —, „hogy a vidékieket legalább egyszer egy évben, minden más alkalomnál inkább, összpontosítani képes fővárosunkban”. Gróf Batthyány István egyébként „lőpéseket tett annak kivételére, hogy a lóversenyidőszak a pesti gyepen korábbra tétessék, nehogy a külföldi versenynapokkal egybeesvén, a magyar lovak az azokon való részvételben gátoltassanak”.

Vahot Imre kifogása

Ez évben egyébként Pesten összesen 48 ló futott, a nyereségek összege 3866 drb aranyat és 18.000 forintot tett ki. „Szép összeg! — jegyzi meg a Napkelet. — A lófuttatás is szép, nemes, hasznos multság, azt mondják legalább, de az is igaz, hogy volna még ennél szebb, nemesebb és hasznosabb multság is, mi jobban megérdemelné azt a szép összeget”. A lóversenytéri belépőjegyeket egyébként már május végén előre lehetett váltani Treichlinger múrúsi vaciutcai boltjában, mint a lapok május 29-iki számai jelezték.

Lovakról lévén szó, Vahot Imre lapja azon panaszkodik, hogy „a magyar főurak Bécsben egy lóalak-szobrot készíttettek, mely a Nemzeti Lovarda homlokzatán fog felállítani. Mondják, hogy e szobor gyönyörűen sikerült. Csak ez is jó, csak ez is szép! De az is igaz, amit a Hölgylufutár mond: hogy sajnos, miként a magyar főurak szobrászati áldozata legelőször is egy lóalak iránt nyilvánul, s hogy Katona és Lendvay szobrainak fényesebb folytatása a főuri körökben maiglan semmi visszhangra nem talál”.

Dívatrevü — egykor

A versenytér közönsége akkoriban bizonyára más képet nyújtott, mint ma. Elsősorban a női divat szempontjából is. A hirhedt krinolin még javában divott. „Irák, hogy Bécsben s más nagy városokban a krinolin fogatkozóban van — egyúttal azt is írják, hogy a házasságok száma az-

óta növekedőben van az illető helyeken. Nálunk még sem egyiket, sem másikat nem vehetni észre” — elmélkedik egy hírlapíró. „Svájcban a krinolint nagy veszély fenyegeti. A herni nagytanácsban annak adó alá vettése hozatott indítványba” — írja egy másik. — „A krinolinnak Aczél báróné csakugyan áldozata lett — olvassuk más helyen —, a kapott égéseket következtében a szép, virágzó ifju hölgy április elején meghalt. Maholnap egész statisztikai kimutatást adhatni a krinolin okozta szerencsétlen esetekről, de azért — úgy látszik, még messze van a krinolin végórája”.

Pesti borcsarnokok

Hogy Pestnek még bizonyos fokig kisvárosias jellege volt, mutatja ez a rövid hír is: „A pesti borcsarnokok száma ismét eggyel szaporodott. A váli bor számára nyitottak egyet a Szerb-utcában. Legjobb hírű hazai borainkban tehát nincs többé fogyatkozás a fővárosban, így talán a nagyon is elhatalmasodott árpaléivásznak — mi Árpád unokáihoz nem is igen méltó — némi gátat vetnek. Manapság egy új borcsarnok megnyitása nem volna csemény.”

Ellenben szinte napjainkba képzeljük magunkat, ha olvassuk, hogy Kubinyi Ágoston, a Nemzeti Múzeum igazgatója tiltakozik az ellen, „hogy néhány csaló egyén a muzeumi kerítésre s a muzeumi épületre alkalmazandó villámhárítókra az ő nevében pénzt kéreget, s fájdalom, már itt-ott